

Träd slukas av eld i Indonesien. Mark spricker av torka i Amazonas. **Inför FN-mötet i Paris** är det uppenbart att världens regnskogar måste skyddas. Utan dem kan klimatmålen inte nås, men det finns hopp. Skogsfrågorna är en ljuspunkt i förhandlingarna.



Indonesiska brandmän jobbar med släckningsarbete i ett naturreservat i Riauprovinsen. Årets upplaga av väderfenomenet El Niño var förödande för landets regnskogar.

Foto: AFP

Arbetet med skogens räddning väcker hopp

Hans Rosén
hans.rosen@dn.se



● Vädrgudarna har skickat en ödesmättad hälsning till förhandlingarna i Paris. Årets upplaga av väderfenomenet El Niño är en av de värsta hittills. Det har lett till svår torka i Amazonas, världens största regnskog (se reportage på nästa uppslag) och förödande skogsbränder i Indonesien.

Förhandlingarna smygstartar i Paris redan i dag och i morgon sker invigningen med världens stats- och regeringschefer på plats. Skogsfrågorna står på programmet direkt dag ett, med svenske kungen som deltagare i ett evenemang.

Skogar, i synnerhet regnskogarna, har avgörande betydelse för klimatet. Dels tar de upp växthusgasen koldioxid ur atmosfären och binder den. Dels sker stora utsläpp när koldioxiden åter frigörs på grund av skövling, ofta genom svedjebbruk som blir starten på omfattande bränder.

De indonesiska träd som gått upp i rök i höst har gett lika stora

utsläpp av koldioxid som hela Storbritannien har på ett år. Totalt står avskogningen för en femtedel av världens utsläpp.

Ljuspunkten är att arbetet med att skydda skogen går framåt. Det handlar framför allt om ett system som kallas REDD+. Toby Gardner är forskare på Stockholm Environment Institute.

– Jämfört med många andra områden inom klimatförhandlingarna har REDD+ kommit mycket längre. Det finns mer enighet, fler överenskommelser och större klarhet, säger han.

Grundtanken med REDD+ är att markägare ska ersättas för att de avstår från att avverka skog. För att det ska bli ett effektivt verktyg måste också klimatnyttan, hur stora utsläpp som undviks, kunna beräknas. Det är sådant som diskussionerna om REDD+ handlar om. Madelene Ostwald är forskare på Linköpings universitet:

– Det är cirka 75 länder som har pilotprojekt i gång, men det är olika kvalitet på dem. Det som behöver hända i Paris är att vi får av-

tal som säger vad som händer från 2020 så att det blir långsiktigt, säger hon.

Framgången i skogsfrågan hänger på det som alla pekar ut som knäckfrågan i Paris: finansiering av klimatbistånd. För att ett avtal ska bli möjligt måste de fattigare länderna övertygas om att de kommer att få det stöd de behöver. De rikare länderna har lovat totalt 100 miljarder dollar årligen från 2020 men möts med misstro.

– De länder som är ansvariga för de historiska utsläppen måste stiga fram och vara beredda att bidra med ansevärda summor, säger Toby Gardner.

Ett problem enligt forskarna är att kostnaderna för att få markägare att lämna skogen i fred ökar. Skälet är stigande efterfrågan och pris på de produkter som skulle kunna odlas på skogsmarken. Det handlar bland annat om soja och palmolja. Merparten av sojan från Brasilien blir grisfoder i Kina påpekar Toby Gardner. Palmolja ingår i alla möjliga livsmedel, även i Sverige.

Fakta. Klimatmötet i Paris

- Pågår 30/11-11/12. Vissa förhandlingar startar redan i dag.
- I morgon måndag sker den stora invigningen med runt 150 stats- och regeringschefer på plats, bland dem USA:s Barack Obama och Kinas Xi Jinping. Sverige representeras av statsminister Stefan Löfven och kung Carl XVI Gustaf.
- Målet är att enas om ett avtal där världens länder förbinder sig att bidra till minskat utsläpp av växthusgaser.
- Att stoppa avskogning är en central fråga. I centrum för diskussionen står systemet REDD+ (Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation).



En annan svårighet är att det ofta är oklart vem som äger skogsmarken och ska ersättas. Det gäller också att skydda urinvånarnas rättigheter.

Förhoppningar finns om att även privat kapital ska komma in i REDD+. De är dock knutna till tanken på en global marknad för utsläppsätter, där skydd av skog skulle ge kolkrediter som kan säljas, men det tycks långt borta.

Tre skogsområden är i särklass viktigast: Amazonas i Sydamerika, Kongoflodens bäcken i Afrika och Indonesiens djungler i Sydostasien.

Brasilien har åstadkommit en hel del i kampen mot avskogningen, men både Ostwald och Gardner påpekar att mycket återstår.

I Kongo befaras skövlingen tillta när de väpnade konflikterna avtar och det blir möjligt att öka exporten av skogsprodukter som efterfrågas i Europa.

I Indonesien är korruptionen och de stora ekonomiska intressena i palmolja ett problem.

Ett starkt avtal i Paris kan bidra till att stävja sådana krafter.